

§ 326

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Vesa Korkkulan talousarvioaloitteesta ammatillisen koulutuksen resurssien parantamiseksi

HEL 2021-002867 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Stadin ammatti- ja aikuisopisto on Suomen suurin ammattiopisto, joka tarjoaa koulutusta laaja-alaisesti ja vastaten monipuolisesti erilaisiin asiakkaiden tarpeisiin. Stadin ammatti- ja aikuisopiston järjestämislupavan mukainen vähimmäismäärä on 8 947 opiskelijavuotta, minkä lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt vuosittain n. 1000 opiskelijavuoden harkinnanvaraisen lisäyksen järjestämislupaan. Opiskelijavirtauma eli kaikkien oppilaitoksessa vuoden aikana opiskelevien opiskelijoiden määrä on yhteensä n. 17 000.

Stadin ammatti- ja aikuisopisto järjestää ammatillista tutkintokoulutusta koulutussopimuksena ja oppisopimuksena, ammatillista lyhyt- ja täydennyskoulutusta sekä nivelvaiheen koulutuksia. Lisäksi Stadin ammatti- ja aikuisopistossa toteutetaan valtakunnallista koulutustakuuta sekä oppijoiden ohjausta monialaisissa kaupungin palveluissa. Tämä toiminta suuntautuu erityisesti koulutuksen ja työelämän ulkopuolella oleviin nuoriin, pitkäaikaistyöttömiin sekä maahanmuuttajiin.

Ammatillista koulutusta uudistettaessa ammatillisen koulutuksen rahoitus, ohjaus, toimintaprosessit ja tutkintojärjestelmä uudistuivat vuonna 2018. Uudistuksen myötä koulutuksen osaamisperusteisuus ja asiakaslähtöisyys vahvistuivat. Keskiöön nousivat opiskelijoiden yksilölliset ja joustavat opintopolut sekä monipuoliset oppimisympäristöt ja työpaikalla tapahtuva oppiminen. Stadin ammatti- ja aikuisopiston toimintakulttuuri ja pedagoginen toimintamalli uudistettiin vuonna 2018 vastamaan ammatillisen koulutuksen uutta lainsäädäntöä.

Ammatillisesta koulutuksesta säädetyn lain (531/2017, 44–45§) mukaisesti jokaiselle opiskelijalle laaditaan opintojen alussa henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma (HOKS), jonka mukaisesti opiskelija etenee. Henkilökohtaisessa osaamisen kehittämissuunnitelmassa sovietaan osaamisen hankkimisen aikataulusta ja tavoista sekä opiskelijan tarvitsemasta ohjauksesta, tuesta ja urasuunnitelmasta. Opintojen alkaessa laadittua osaamisen kehittämissuunnitelmaa päivitetään opintojen aikana aina, kun suunnitelmat muuttuvat.

Opintojen vahvan henkilökohtaistamisen takia opinnot eivät ole sidoksissa oppimisyhteisön muiden opiskelijoiden etenemiseen. Oppimisyhteisöissä tieto- ja taitopajojen toimintaa vahvistetaan palkkaamalla lisää oppimisen tuen henkilöstöä, kuten ammattiohjaajia. Lisäresursseilla varmistetaan jokaisen oppijan henkilökohtainen opintojen eteneminen oman HOKS:n mukaisesti. Opiskelijoiden moninaisuus iän, taustan sekä kielen ja kulttuurin suhteen vaikuttavat opetuksen, ohjauksen ja tuen tarpeen määrään. Näin ollen myös opiskelijamäärä vaihtelee joustavasti sen mukaan, minkälaisia tavoitteita, valmiuksia ja tuen tarvetta opiskelijoilla on.

Stadin ammatti- ja aikuisopiston opetus- ja ohjaushenkilöstö työskentelee osana kampuskohtaisia 150–200 opiskelijan oppimisyhteisöjä. Jokaisesta oppimisyhteisöstä ohjaamassa on 6–8 hengen opettajista koostuva pedagoginen tiimi. Lisäksi tiimiä täydentävät opinto-ohjaajat ja mahdolliset muut opetuksen tukihenkilöt, kuten työvalmentajat. Tiimin jäsenet vastaavat yhdessä oppimisyhteisön opiskelijoiden opetuksesta ja ohjaamisesta. Opettaji tiimi ohjaa ja tukee opiskelijoiden oppimista erilaisissa oppimisympäristöissä ja työpaikoilla, kehittää pedagogisia menetelmiä ja ratkaisuja opiskelijoiden ohjauksessa sekä kehittää yhteisöllisyyttä tukevia toimintamalleja.

Ammatillisen koulutuksen uudistuksen myötä ohjauksen rooli on korostunut. Keskeisiä ohjauksen tarvetta lisääviä muutoksia ovat jatkuva koulutukseen hakeutuminen ja jatkuva koulutuksesta valmistuminen. Opiskelijat voivat hakeutua koulutukseen joustavasti ympäri vuoden. Keskimäärin kerran kuussa järjestettävissä Stadin ammatti- ja aikuisopiston jatkuvan haun päivissä hakijoille tarjotaan neuvontaa ja ohjausta jo ennen opintojen alkamista. Jatkuvassa haussa kartoitetaan tarvittaessa opiskelijan oppimisen tuen tarve ja opiskelunvalmiudet, esim. kielitaito. Jos opiskelija ei saa jatkuvassa haussa opiskelupaikkaa, ohjataan hänet muun palvelun piiriin. Valmistumisvaiheen ohjaus tukee opiskelijoita työelämään tai jatko-opintoihin siirtymisessä. Lisäksi opintojen keskeytyessä opiskelijoille tarjotaan ohjausta tulevaisuuden suunnitteluun.

Oppivelvollisuuden laajentuminen lisää ohjauksen tarvetta entisestään. Oppivelvollisuuden laajentuminen tuo mukanaan vahvemman valvontaja ohjausvastuun. Osana oppivelvollisuuden laajentumista vahvistetaan ammatillisen koulutuksen ohjauksen resurssia. Opetus- ja kulttuuriministeriö on lisäämässä ohjaukseen suunnattua pysyvää rahoitusta. Valtionosuuden lisäys kohdennetaan Stadin ammatti- ja aikuisopistossa viiteen uuteen opinto-ohjaajan vakanssiin, jotka täytetään vuosien 2021–2024 välisenä aikana. Lisäksi työllisyydenhoidon kuntakoikeilu lisää ohjausta tarvitsevien asiakkaiden määrää sekä tarvetta kohdennetuille palveluille, jotka nopeuttavat asiakkaiden työllistymisen polkua.

Ammatillisissa tutkinnoissa on kasvanut jatkuvasti niiden opiskelijoiden osuus, jotka tarvitsevat jatkuvaa ja pitkäkestoista tukea koko opintojen ajan. Tuen tarve, opiskeluvaihtoehtoja tukevien opintojen järjestäminen ja erityisen tuen sisällön suunnittelu runsaasti tukea tarvitseville opiskelijoille on tärkeää huomioida opetuksen ja ohjauksen resursoinnissa. Oppilaitoksessa opiskelevien vieraskielisten sekä runsaasti oppimisen tukea tarvitsevien opiskelijoiden määrä kokonaisopiskelijamäärään suhteutettuna on huomattava. Oikea-aikaisella ohjauksella ja tuella pystytään sujuvoittamaan opintojen etenemistä ja ennaltaehkäisemään opintojen keskeyttämistä.

Stadin ammatti- ja aikuisopistossa on luotu erilaisia vaihtoehtoja ja koulutuspolkuja jo ennen tutkintokoulutukseen hakeutumista. Asiakkaan on mahdollista esimerkiksi tutustua ammattialoihin, vahvistaa opiskelutaitoja ja -valmiuksia sekä saada ohjausta ammatinvalintaan. Lisäksi kehitetään mahdollisuuksia suorittaa yksittäisiä tutkinnon osia, jotka tukevat työllistymistä. Keskeyttämishän alla oleville opiskelijoille tarjotaan monipuolista ohjausta opintojen jatkumisen tueksi. Stadin ammatti- ja aikuisopistossa on tarjolla Helsingin kaupungin rahoittamana helsinkiläisille alle 29-vuotiaille nuorille myös avoimet opinnot.

Stadin ammatti- ja aikuisopisto on saanut perusrahoituksen harkinnanvaraista korotusta opetus- ja kulttuuriministeriöltä koronan aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi. Rahoituksella on lisätty opiskelijoiden saamaa opetusta ja ohjausta. Vuonna 2020 harkinnanvarainen korotus oli 1 525 000 euroa ja vuonna 2021 rahoitusta saatiin 1 000 000 euroa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että Stadin ammatti- ja aikuisopistossa tehdään ja kehitetään monipuolisesti toimenpiteitä opiskelijoiden ohjaamiseksi ja tukemiseksi. Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä, että opiskelijoille tarjotaan yksilöllistä, riittävää, monipuolista ja jatkuvaa tukea ja ohjausta koko opintojen ajan.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan talousarvioehdotuksessa 2022 ei ole varauduttu aloitteen mukaisiin lisämäärärahatarpeisiin.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen vs. toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Elli-Noora Lassy, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 35095
elli-noora.lassy(a)hel.fi
Maria Sarkkinen, ammatillisen koulutuksen päällikkö, puhelin: 310 87153
maria.sarkkinen(a)hel.fi

Liitteet

21.09.2021

Asia/9

1 Talousarvioaloite ammatillisen koulutuksen resurssien parantamiseksi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta lausuntoa 22.9.2021 mennessä valtuutettu Vesa Korkkulan ja yhdentoista muun allekirjoittaneen talousarvioaloitteesta ammatillisen koulutuksen resurssien parantamiseksi. Aloitteessa esitetään 3 000 000 euron lisämäärärahaa, jotta voidaan parantaa opinto-ohjauksen resursointia, pitää ryhmäkoot kohtuullisina, lisätä yksilöllistä tukea sekä erityisopetusta ja auttaa kielen oppimisen vaikeuksista kärsiviä ja torjua koronasta aiheutuvia ongelmia.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen vs. toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Elli-Noora Lassy, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 35095
elli-noora.lassy(a)hel.fi
Maria Sarkkinen, ammatillisen koulutuksen päällikkö, puhelin: 310 87153
maria.sarkkinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Talousarvioaloite ammatillisen koulutuksen resurssien parantamiseksi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 14.09.2021 § 295